

Työnrkki 6. Näyttöön perustuvat menetelmät

- Kaikille työnrkkeille ennakkoon annettu ohjeistus:
  - *Kaikkien työnrkkien tehtävänä on tarkentaa oman annetun aiheensa osalta meille asettamispäätöksessä annettuja tehtäviä. Työn pohjana käytetään OT-keskusten aiemman vaiheen valmistelun raporttia (4/2019).*
  - *Tarkastelua tulee tehdä pitäen mielessä niin sosiaali- ja terveydenhuollon kuin sivistyksen näkökulmat, mutta myös muut hallinnonalat (kuten poliisi ja maahanmuutto) huomioidaan.*
  - *Lisäksi huomioon tulee ottaa erityisesti valtion koulukotien ja sosiaalialan osaamiskeskusten työ ja potentiaali toimia OT-keskusverkostossa ja alueensa työn edistäjinä myös tulevaisuudessa. Työnrkeiltä odotetaan tammi- ja maaliskuun OT-ryhmän kokouksiin ehdotuksia etenemisestä ko. teeman osalta. Näistä esittelyistä vastaavat työnrkkien puheenjohtajat.*
- Työnrkille 6 annetut tarkentavat kysymykset:
  - *Miten tukea koko palvelujärjestelmää tässä, miten saadaan samaan si-so-te yhteinen etenemään ja vahvistumaan?*
  - *Lisäksi ryhmän tulee tehdä pohjaesitys OT-keskusten välisestä työnjaosta*
  - *Työnjako voidaan tehdä, kun työnrkit 1-6 ovat edenneet työssään, mutta jo tässä vaiheessa ryhmä 6 voi tehdä pohjaehdotuksen käyttäen pohjana OT-raportin sivulla 45 esitettyä TUTKIMUKSELLISTA työnjakoa ja nelikentän s. 44 ja <http://perspectivity.org/wp-content/uploads/2013/10/A-Leaders-Framework-for-Decision-Making-HBR.pdf>*

Työnyrkki 6. Näyttöön perustuvat menetelmät

Pj Klaus Ranta

HUS

28.1.2020

Skype-kokous 21.1. klo 13:00-14:30 (mustalla)

STM-kokous 28.1. työnyrkin kokoontuminen,
keskustelussa täydennettyjä näkökulmia (punaisella)

- Klaus Ranta, pj. / X / X
- Petra Kouvonon ITLA / X (osan aikaa) / X
- Leena Repokari / X (osan aikaa) / X
- Laura Yliruka / ei /
- Marja Heikkilä / X / X
- Jaana Jokinen / X /
- perusterveydenhuollon edustaja: Tuire Sannisto / X (osan aikaa) / X
- Anniina Kaittila / X /
- Eija Ala-Torppari-Peltola / ei / X
- Tiina Erkkilä-Wahtera (VIP) lisäksi kutsuttuna / X (osan aikaa)
- Jarmo Salo (nimetty STM kokousten väliaikana) / X
- Jussi Pihkala (nimetty STM 28.2.) / X

Työnyrkin 21.1. Skypessä keskustelemat teemat

- A) Työnjako aiemmin OT-keskukseen ehdotetuissa erilaisissa tehtävissä:
  - Keskustelu kuka voisi olla ensisijaisessa **toimijavastuussa** eri OT-keskukseen ehdotettujen eri alueiden/**tehtävien** viemisestä / vs.. kuka on osana monisektorista verkostoa - mutta ei pääasiallinen **koordinoija/toimija**.
  - = **Koordinoijalla** on aloitteellisuus toiminnan koordinoinnissa / kehittämisessä
  - **Työnjako tarvitaan** ettei tehdä päällekkäistä (=tehotonta) työtä, että työ olisi koordinoitua. **Ainakin 3 erillistä aluetta/tehtävää:**
    - 1) Keskittämisasiäsetuksen mukainen psykososiaalisten menetelmien levittäminen **perustasolle** (vertikaalinen **ja perustasolla horisontaalinen**)
    - 2) Sosiaalihuollon menetelmien levittäminen
    - 3) Moniongelmaiset ja monisektorinen työ näiden parissa
- B) Integraatio, **miten toteutuu näyttöön perustuvien hoitojen / menetelmien levittämisessä**
- C) OT -keskusten keskinäinen työnjako

Ehdotettuihin eri tehtäviin /toimijuuteen/ koordinaatiovastuuseen liittyvä työnjako –

- Pääasiallinen keskustelu käytiin tämän teeman ympärillä
  - = kuka missäkin ehdotetussa tehtävässä vastuullinen, primaari toimija (= **koordinaattori**, eteenpäin kehittäjä vs. kuka mukana monisektorisessa verkostossa, **mutta ei itse koordinoiva taho**)
  - Toiminnat ja menetelmät toteutetaan kentällä ja lähipalveluissa, eri sektoreilla, ylisektorinen integraatio
- Esim. milloin sosiaalitoimi / milloin terveydenhuolto / **milloin sivistystoimi** primaari **koordinoija ja toimija**
- Karkeasti keskustelun pohjalta näin:
  - **Sosiaalialan** osaamiskeskukset
    - vetovastuu: sosiaalityön näyttöön perustuvat menetelmät
    - vetovastuu: moniongelmaisten tutkimus
  - Terveydenhoidon sektori / yop-sairaaloiden osaamiskeskukset
    - Vetovastuu: keskittämisasiänsä mukaiset näyttöön perustuvat psykososiaaliset menetelmät ja kuntoutus moniongelmaisten tutkimus, **mielenterveystyö / lapset / nuoret, somatiikka**
  - Sivistystoimi / VIP
    - Ei selkeästi vielä sovittu vetovastuuta; **VIP haluaa olla mukana kaikessa toimijana, erityisesti tärkeä rooli sivistystoimeen metelmiä vietäessä**

1. Sosiaalityön näyttöön perustuvat menetelmät

- Keskustelu primaaritoimijasta:
  - Tämä on jo sosiaali**alan** osaamiskeskuksien koordinoimaa aluetta
    - ja sille jo osoitettu tehtävä (**Laki sosiaalialan osaamiskeskuksista, 2001**)
  - Keskustelussa osallistujat olivat yhtä mieltä tästä tehtävästä
  - Sosiaalityön osaamiskeskusten verkosto **toimijana**

2. Keskittämisasiasetuksen mukainen psykososiaalisten menetelmien levittäminen

- Keskustelu primaaritoimijasta
- Tämä on asetuksella yliopistosairaaloille keskitetty tehtävä: näyttöön perustuvat...
  - psykososiaaliset hoidolliset ja ennalta ehkäisevät menetelmät; kuntoutuksen koordinointi (528/2017)
  - Keskustelussa:
    - Selkeä, olemassa oleva lainmukainen lähtökohta
    - Kysymyksiä: Otetaanko huomioon toimintaympäristö? Pitääkö asiasta neuvotella? Pitääkö olla tietämystä toimintaympäristö? Kun levitetään kouluun, entä sosiaalitoimen sektorilla toimijat
    - VIP-verkosto: koulujen tärkeä olla mukana – kouluissa eri kunnissa eri käytännöt
    - -> keskustelu: Kaikkiin ”kyllä” luonnollisesti (=tämä on osa hyvää implementointia) – viedään monisektorisesti, neuvotellen, yhteistyössä ja suostumukseen perustuen; Voisiko VIP koordinoida koulukäynnin moniulotteisia ilmiöitä ja niiden menetelmien tarvetta?
- ITLA:n rooli
  - ITLA: on mukana valtakunnallisessa menetelmien arviointityössä (Kasvun Tuki –portaali)
  - ITLA: on mukana ”kartan piirtämisessä” Suomeen
  - ITLA on mukana implementaatiotehtävien ja hyvän implementoinnin kriteerien ja ohjeistusten luomisessa
  - ITLA: on mukana johdon ja mahdollistamisen kanssa tehtävässä työssä, ”sillanrakentaja”
  - **ITLA: hyvän kotipesän kriteerien määrittely**
- Perusth näkökulma
  - Tuotiin esiin kettä voiko esh olla ainoa toimija? Tuottaako tämä esh –vetoista sanelemista? -> keskustelu
    - ei sinänsä esh vaan asetuksen 5 yliopistosairaala
    - Kuten edellä: täytyy luonnollisesti neuvotella ja sopia yhdessä (tämä on koko hyvän implementoinnin idea)
    - **Työ tapahtuu kentällä, maakunnan ja kunnan näkemys toimintojen järjestämiseen, työnkuviin oleellinen**
    - **Itse asiassa kansanterveyden, palvelujärjestelmän, datan ja lukujen osuus tärkeä – kuinka paljon tarvitsijoita, kuinka paljon toimijoita missäkin kohderyhmässä ja millekin palvelulle**

3. VIP -verkosto

- Oma primaaritehtävä vielä toistaiseksi tässä toiminnassa ei selkeytynyt
- Esiin selvä halukkuus olla kiinteästi mukana kouluun suunnattavissa interventioissa
- Kehittämistä on olemassa, VIP –verkon vakiinnuttaminen tarpeen
- Esitettyjä tehtäviä:
  - koulun oppimisen tukeen liittyvät menetelmät, koulussa pedagogiset tukimenetelmät eri alueille, koulun ”tontille” tulevat monidimensionaaliset ilmiöt, esim. Koulukieltäytyminen tms.

4. Moniongelmaiset ja monisektorinen työ näiden parissa

- Sosiaalialan ryhmään osallistuneiden osaamiskeskusten kanta
  - Sosiaalityössä tämä usein laaja, määräävä piirre
- Halukkuus ottaa vetovastuu tästä problematiikasta ja siihen kehitettävistä menetelmistä

	Koordinaattori/ Primaari	Mitä tavoitellaan / outcome	Yhteistyötahot	Toimintamuoto
Näyttöön perustuvat psykososiaaliset hoidot / lyhytterapiat ja mt-työn ennaltaehkäisevät menetelmät	Yopsair. Lasten mt-työn osaamiskeskukset (5) Yopsair Nuorten mt-työn osaamiskeskukset (5)	Mielenterveyden paraneminen varhaisinterventioiden kautta	Maakuntien sisote johto, yliopistot (5), THL, ITLA, järjestöt, VIP-verkosto, OT-verkosto	Osaamiskeskus koordinoi ja levittää keskittämisesetuksen mukaisesti
Lasten ja nuorten kuntoutus	Yop sairaalat lasten somatiikka	Koordinoidun kuntoutuksen savuttaminen	Maakuntien sisote johto, yliopistot (5), THL, ITLA, järjestöt, VIP-verkosto, OT-verkosto	Osaamiskeskus koordinoi ja kehittää kuntoutusta keskittämisesetuksen mukaisesti
Sosiaalityön menetelmät	Sosiaalialan osaamiskeskukset	Sosiaalialan menetelmien koordinaatio näytön pohjalta		Laki sosiaalialan osaamiskeskuksista
Koulunkäyntiin ja oppimiseen perustuva koordinaatio	VIP	Koulunkäyntiin ja oppimiseen liittyvien menetelmien koordinaatio		

B) Integraatio

- Tämä todettiin läpäiseväksi periaatteeksi
- Työnjaon kannalta on kuitenkin tarpeen sopia aloitteellisista tahoista = toimijoista ja koordinaattoreista.

- Koordinaattori (implementoija - verkostoineen)
- *koordinaation yhdyspinta*
- Palvelutaso (palvelut jonne implementoidaan)

Koordinaation tuki (kansallinen asiantuntijatyö, johdon systeemituki)

- Integraatio = toimijoiden monisektorinen osallistuminen
  - Tarkempi määrittely ja toteutumistavat vielä sopimatta
  - Liittyy myös erilaisten toimijoiden erilaisiin hallinnollisiin asemiin eri maakunnissa ja kunnallisissa organisaatioissa – tehtävä on vaikea edes ratkaista ennen sote-ratkaisuja – mm. kuntakohtaisuus

C) Työnjako eri OT keskusten välillä

Tutkimuksellinen työnjako OT-raportti s. 45

Mitä keskusteltiin

- Ei osallistujien mielestä oikein kuvannut nykytilaa
- Todettiin että jako on tutkimuksellinen – lähinnä nämä ovat esiin tuotuja tutkimusintressejä: tämän pohjalta ei voi oikein hahmottaa tai valmistella reaalista toiminnallista jakoa – tarvittaisi primaaritoimijajako: tätä yritettiin hahmottaa edellä
- Eri puolella on ollut eri tyyppistä valmistelua
- Todettiin että taulukko tarvitsisi paljon käsitetarkennuksia tarvitsisi (esim. JYU mikä terapia, mikä aivotutkimus? jne.)
- Onko tällainen tutkimusintressien taulukko käyttökelpoinen toiminnan jaottelulle?
  - Kansallisia toimijoita joita ei mainita, paljon
- Todettiin että vapaassa tutkimuksessa kukin taho voi toki olla aloitteellinen erilaisten alukkeiden kohdalla.

Osaamiskeskusverkosto - terveydenhuolto

- Nuorten mt- työ:
  - Jo olemassa oleva yop-sairaaloiden verkosto työnjakoineen jo muodostettu –
  - Nuorten psykososiaalisten menetelmien levittämishankkeeseen (VIVA) lähtö kaikille yhteisistä menetelmistä -> väestötarpeen mukaisesti – erikoistuminen seuraa kun osaamiskeskukset ovat jaloillaan – tarve erikoistumiselle
- Lasten mt-työ:
  - yop-sairaalat kokoontuneet,
  - koordinaatio syntymässä
  - konkreettista työtä käynnistetään
- Lasten somatiikka – tulisi tulla mukaan